ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Μ' ΑΓΑΠΑ, ΔΕΝ Μ' ΑΓΑΠΑ;...

— Ἐπὶ τέλους, Μαρία, μ' ἀγαπᾶς! φώναξε ὁ νέος μὲ παραφορά. Μ' ἀγαπᾶς, τὸ ξέρω πειά...

— Καὶ ποιός σᾶς τὸ εἶπε; ρώτησε ἐκείνη.

— Ἐσὺ ἡ ἴδια ἢ μᾶλλον τὸ ὄνομά σου!... Δὲν ἔχει νὰ κάνη ὅμως, τὸ ἴδιο εἶνε...

— Βλέπω ὅτι χάσατε τὰ μυαλά σας!...

— Ἐκέρδισα ὅμως τὴν καρδιά σου. Ναί, ἀλήθεια σοῦ λέω... Τό ὄνομά σου, τὸ γλυκὸ ὄνομά σου, τὸ λατρευτὸ ὄνομά σου, ναί, αὐτὸ τὸ ἴδιο, μοῦ φανέρωσε τὸν ἔρωτα ποὺ μοῦ κρύβεις, ἄσπλαχνη, τόσον καιρό!...

— Εἶσαι ἐγωϊστής. Δὲν καταλαβαίνω τίποτα.

— Εἶμαι ὑπερήφανος.

— Μὰ θὰ ἐξηγηθῆς τέλος πάντων; Πῶς κατάλαβες πὼς σ' ἀγαπῶ;

— Ναί, ναί, θὰ στὸ πῶ ἀμέσως, ἀγάπη μου...

* * *

Ξετρελλαμένος ἀπ' τὴ μεγάλη του ἀγάπη —ἦταν, ἀλλοίμονο, στὴν ἡλικία τῶν ὀνειροπολήσεων— θέλησε νὰ ρωτήση τὶς μαργαρίτες τῶν ἀγρῶν ἂν τὸν ἀγατοῦσε πραγματικὰ τὸ ἰνδαλμά του.

Τὸ σπίτι του ὅμως βρισκόταν ἀρκετὰ μακρυὰ ἀπό τὴν ἐξοχή. Τί νὰ κάνη λοιπόν; Ἔξαφνα συλλογίστηκε:

— Τὸ ὄνομα τῆς Μαρίας εἶνε δροσερὸ κι' ὡραῖο σὰν τὴ μαργαρίτα, δὲν εἶνε ἔτσι; Ἔ, λοιπὸν δὲν ἔχω παρὰ νὰ ξεφυλλίσω τὸ ὄνομά της ὄχι πέταλο μὲ πέταλο, ἀλλὰ γράμμα μὲ γράμμα...

Κι' ἄρχισε ἔτσι: Μ μ' ἀγαπᾶ, Α δὲν μ' ἀγαπᾶ, Ρ μ' ἀγαπᾶ, Ι δὲν μ' ἀγαπᾶ, Α μ' ἀγαπᾶ!...

— Ὤ, βέβαια, βέβαια! Μ' ἀγαπᾶ, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία. Τί καλά! Τί καλά! ἄρχισε νὰ φωνάζη καὶ μονάχα ἡ ἰδέα τῆς μελλοντικῆς εὐτυχίας του τὸν συγκράτησε νὰ μὴν τρελλαθῆ ἀπ' τὴ χαρά του...

* * *

— Μὰ εἶστε ἐντελῶς κωμικός, κύριε! τοῦ εἶπε ἡ νέα μὲ σοβαρότητα, μόλις ἐκείνος ἐτελείωσε τὴν ἀφήγησί του. Μήπως μὲ περάσατε γιὰ καμμιὰ μαθήτρια, ποὺ διαβάζει κρυφὰ ἀπὸ τοὺς γονεῖς της αἰσθηματικὰ μυθιστορήματα; Ἢ μήπως ἐνομίσατε ὅτι μόλις προχτὲς ἤρθα ἀπὸ τὴν ἐπαρχία; Μάθετε ὅτι ξέρω καλὰ τὸν κόσμο καὶ ἀποστρέφομαι τὰ γλυκανάλατα εἰδύλλια... Ἄλλωστε πρέπει νὰ καταλάβετε ὅτι δὲν ὀνομάζομαι Μαρία. Αὐτὸ τὸ ὄνομα μοῦ τὸ δώσατε σεῖς γιὰ νὰ διευκολύνετε τοὺς ὑπολογισμούς σας... Τὸ πραγματικό μου ὄνομα εἶνε Μαρίκα, κύριε! Ἐπομένως δὲν ἔχετε παρὰ νὰ προσθέσετε ἀκόμα ἕνα γράμμα καὶ θὰ λάβετε τὴν ἀπάντησι: —«Δὲν μ' ἀγαπᾶ», ποὺ εἶνε καὶ ἡ μόνη ἀληθινή!... Ἀντίο σας, κύριε!...

— Χαῖρε... Μαρί...κα!...

ΚΑΤΟΥΛ ΜΑΝΤΕΣ

Η ΜΟΝΑΞΙΑ

Τοῦ ὀνείρου καὶ τῆς μοναξιᾶς μοναχοθυγατέρα,
καὶ ἡ μοναξιὰ καὶ τ' ὄνειρο φέραν κι' ἐμὲ ἐδῶ πέρα.
Καλή, γλυκειὰ καὶ ἡ συντροφιά, μὰ κοίτα! στὴ γωνιά μας
ἀγαθοδαίμονας μᾶς βλέπει ἡ διπλομοναξιά μας.

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

φίλο του Ἰβόλγκιν καὶ ἔτρεξε ἀμέσως ἐπάνω του μὲ ἀνοιχτὴ ἀγκαλιά:

— Ἀ! πόσο χαίρομαι ποὺ σὲ βρίσκω! ἄρχισε νὰ λέη. Μὴν πῆς ὄχι, σὲ παρακαλῶ! Θὰ σὲ περιμένω ἐξάπαντος σπίτι μου. Ἡ γυναῖκα μου, ἡ Ἕλενα Ἰβανόβνα, εἶνε θαυμασία γυναῖκα! Ἔλα λοιπὸν νὰ σὲ γνωρίσω μαζύ της! Τραγουδεῖ, παίζει πιάνο...

Ὁ Ἰβόλγκιν τὸν διέκοψε καὶ τὸν ρώτησε ἥσυχα:

— Μιὰ στιγμή... Δὲν μοῦ λές, εἶνε ἡ ἴδια ἡ Ἕλενα Ἰβανόβνα, ποὺ ἦταν **προτήτερα γυναῖκα τοῦ** Τουγκούχωφ;

— Ναί... μὰ ναί... Γιατί λοιπὸν τό ρωτᾶς αὐτό;

— Ἀφοῦ εἶνε ἔτσι, σὲ εὐχαριστῶ πολύ, ἀγαπητέ μου. Μὴν κάνεις ἄδικα τὸν κόπο νὰ ἐξακολουθήσης. Ξέρεις γιατί; Γιατὶ ἐγὼ ἤμουνα ἐκεῖνος ποὺ τὴ φόρτωσα τοῦ Τουγκοΐχωφ!...

AR. AVERTSEGO

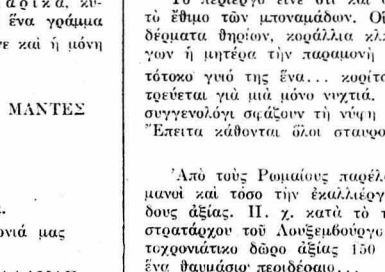

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

ΟΙ ΜΠΟΝΑΜΑΔΕΣ

Τὰ πρωτοχρονιάτικα δῶρα στοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας καὶ Ρωμαίους. Ὁ μπονα μᾶς τῶν... ἀνθρωποφάγων! Ὁ Καρδινάλιος καὶ ὁ μάγειρός του. Ἕνα σχετικὸ ἐπίγραμμα τοῦ Σουρῆ, κλπ. κλπ.

Ἡ συνήθεια τῶν Πρωτοχρονιάτικων Μπονα μάδων εἶνε ἀρχαιοτάτη. Τὴν εἶχαν οἱ Ρωμαῖοι καὶ οἱ Ἕλληνες.

Κατ' ἀρχὰς οἱ Ρωμαῖοι προσέφεραν τὴν πρώτη τοῦ ἔτους δῶρα στοὺς ξυλένιους θεούς τους μέλι καὶ γάλα. Ἀργότερα ὅμως ἔστησαν χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἀγάλματα στοὺς ναούς τους καὶ προσέφεραν δῶρα χρυσᾶ νομίσματα καὶ μετάλλια.

Μὲ τὸν καιρὸ ἄρχισαν νὰ προσφέρουν μπονα μάδες καὶ πρὸς τοὺς αὐτοκράτορας, ὡς ἀπόδειξιν σεβασμοῦ καὶ πίστεως... Ὁ αὐτοκράτωρ Αὔγουστος μάλιστα ἐμάζευε ἄφθονο χρυσάφι καὶ ἀσῆμι κάθε Πρωτοχρονιά.

Ὁ διάδοχός του Τιβέριος εἶχε ἄλλη γνώμη. Ἐθεώρησε ἀναξιοπρεπὲς γιὰ ἕναν ἡγεμόνα νὰ δέχεται μπονα μάδες ἀπὸ τὸ λαό του, καὶ μ' ἕνα διάταγμά του κατήργησε τὴ συνήθεια.

Πέθανε ὁ Τιβέριος καὶ ἀνέβηκε στὸ θρόνο τῆς Ρώμης ὁ περιβόητος Καλλιγούλας. Ὁ ἔκφυλος αὐτὸς αὐτοκράτωρ ἦταν καὶ τρομερὰ φιλάργυρος. Ξανάφερε λοιπὸν τὴ συνήθεια τῶν μπονα μάδων καὶ καθ' ὅλη τὴν ἡμέρα τῆς Πρωτοχρονιᾶς ἔστεκε στοὺς διαδρόμους τῶν ἀνακτόρων ἀντιπόδητος γιὰ νὰ παραλαμβάνη τὰ δῶρα. Δεχότανε ὄχι μονάχα πολύτιμα ἀντικείμενα, ἀλλὰ καὶ ψάρια καὶ πουλερικὰ καὶ λοιπὰ τρόφιμα, ποὺ τοῦ ἔφερναν οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων συντεχνιῶν.

* * *

Ὁ Χριστιανισμός, μαζὺ μὲ τὴν κατάργησι τῶν ἀρχαίων θεῶν, κατεδίκασε καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἑλληνορωμαϊκῆς λατρείας. Οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἀναθεμάτισαν τὴ συνήθεια τῶν μπονα μάδων, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσαν νὰ τὴν ξερριζώσουν.

Στὰ Γαλλικὰ ἀνάκτορα, ἐπὶ Λουδοβίκου 15ου, τὰ πρωτοχρονιάτικα δῶρα ἐγίνοντο ἀφορμὴ τρομερᾶς σπατάλης. Ὁ βασιλεὺς ἐδώριζε στὶς εὐνοούμενές του δῶρα μεγίστης ἀξίας.

Ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάστασις τοῦ 1793 προσπάθησε νὰ καταργήση τοὺς μπονα μάδες, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσε.

* * *

Τὸ περίεργο εἶνε ὅτι καὶ οἱ ἄγριοι τῆς Νέας Καληδονίας ἔχουν τὸ ἔθιμο τῶν μπονα μάδων. Οἱ ἄνδρες δωρίζουν στὶς γυναῖκες τους δέματα θηρίων, κοράλλια κλπ. Σὲ μιὰ φυλὴ μάλιστα ἀνθρωποφάγων ἡ μητέρα τὴν παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιᾶς χαρίζει στὸν πρωτότοκο γυιό της ἕνα... κορίτσι, τὸ ὁποῖον ὁ κανακάρης αὐτὸς παντρεύεται γιὰ μιὰ μόνο νυχτιά. Τὴν ἄλλη μέρα ἡ πεθερὰ καὶ τὸ λοιπὸ συγγενολόγι σφάζουν τὴ νύφη καὶ τὴν κάνουν ψητὴ τῆς σούβλας!... Ἔπειτα κάθονται ὅλοι σταυροπόδι καὶ τὴν ξεκοκκαλίζουν!...

* * *

Ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους παρέλαβαν τὴ συνήθεια τῶν δώρων οἱ Γερμανοὶ καὶ τόσο τὴν ἐκαλλιέργησαν, ὥστε ἀναφέρονται δῶρα μυθώδους ἀξίας. Π. χ. κατὰ τὸ τέλος τοῦ 18ου αἰῶνος ἡ γυναῖκα τοῦ στρατάρχου τοῦ Λουξεμβούργου ἐδώρησε στὴν ἐγγονή της ἕνα πρωτοχρονιάτικο δῶρο ἀξίας 150 χιλιάδων Γαλλικῶν φράγκων! Ἦταν ἕνα θαυμάσιο περιδέραιο...

Ὁ Ἅγιος Αὐγουστῖνος εἶχε ἀποκηρύξει τοὺς μπονα μάδες ὡς «ἐπινοήματα τοῦ Σατανᾶ».

* * *

Διηγοῦνται ὅτι μιὰ παραμονὴ Πρωτοχρονιᾶς ὁ μάγειρος τοῦ καρδιναλίου Ντιμποᾶ ἐπῆγε στὸν ἀφεντικό του καὶ τοῦ ζήτησε τὸν μπονα μᾶ του. Ὁ καρδινάλιος τοῦ εἶπε:

— Σοῦ χαρίζω, φίλε μου, ὅσα μοῦ ἔκλεψες ὅλο τὸ ἔτος!

Ὑπῆρχε κάποτε στὰς Ἀθήνας ἕνας γείτονας τοῦ Σουρῆ, τρομερὰ φιλάργυρος, ἂν καὶ νέος τὴν ἡλικία. Ὁ ποιητὴς τοῦ «Ρωμηοῦ» δὲν τὸν ἐχώνευε. Τέλος, μιὰ παραμονὴ Πρωτοχρονιᾶς, ὁ φιλάργυρος πέθανε καὶ ὁ Σουρῆς τοῦ ἔγραψε τὸ ἀκόλουθο ἐπίγραμμα:

Ἐδῶ κοιμᾶται ἀσφαλῶς τὸ σῶμα τοῦ κὺρ Γιάννη
πολὺ πρὶν ἔλθη ἡ ὥρα.
Ἐφρόντισε παραμονὴ τοῦ Ἔτους νὰ πεθάνη
γιὰ νὰ... μὴ δώση δῶρα!

Ο ΠΑΛΑΙΟΣ